

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՊԱԹՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՖԻԶԻՈԼՈԳԻԱ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՊԱԹՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՖԻԶԻՈԼՈԳԻԱ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ	1307B4/08
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հիվանդ օրգանիզմում տեղի ունեցող ախտաբանական պրոցեսներին, որոնց իմացությունը հիմք կհանդիսանա հիվանդությունների կանխարգելման և բուժման սկզբունքներին տիրապետելուն: Առարկայի ուսուցման ար-դյունքում Ուսանողը պետք է ունենա պատկերացում այն մասին, որ պաթոֆիզիոլոգիան հիվանդ օրգանիզմի կենսագործունեությունը ուսումնասիրող հիմնավոր գիտություն է և գրավում է կենտրոնական տեղ բարձրագույն կենսաբանական կրթության մեջ, կապում է կենսաբանական առարկաները կլինիկական առարկաների հետ և տալիս է հիմնարար մոտեցումներ հիվանդագին գործընթացների բուժման ժամանակ:</p>
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> Իմանալ հիվանդությունների էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, տիպային ախտաբանական գործընթացները, օրգանների և համակարգերի պաթոլոգիաները: Պատկերացնել արտաքին և ներքին գործոնների ազդեցությունը հիվանդությունների ընթացքի և ելքի վրա: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> Բացահայտել ֆունկցիոնալ փոփոխությունները օրգաններում և համակարգերում: Կիրառել ստացած գիտելիքները հետագա պրակտիկ գործունեության ժամանակ: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> Տիրապետել հիվանդություննորի ծագման պատճառահետևանքային հարաբերություններին: Վերցնել արյուն քննության համար:
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ 5կրեդիտ ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ –64ժամ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ –32ժամ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 32 ժամ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ –4ժամ
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Նախնական գիտելիքներ անատոմիա, ֆիզիոլոգիա առարկաներից՝ ավագ դպրոցի չափորոշիչների համաձայն:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

Դասախոսություն, գրույց, ինքնուրույն և խմբային աշխատանք:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Ընդհանուր տեսություն հիվանդության մասին՝ ընդհանուր նոզոլոգիա: Այստեղ դիտարկվում են պատկերացումներ հիվանդության մասին, հարցեր կապված հիվանդությունների առաջացման պատճառների /էթիոլոգիա/, նրանց զարգացման մեխանիզմի/պաթոգենեզ/ վերաբերյալ:
- Տիպային ախտաբանական գործընթացներ ինչպիսիք են բորբոքումը, տենդը, այտուցը, հիպօքսիան, ուռուցքային աճը և այլն: Տարբեր համակցումներով այս տիպային ռեակցիաները որոշում են շատ հիվանդությունների զարգացումը:
- Ժառանգականության դերը հիվանդությունների պաթոգենեզում:
- Օրգանիզմի ճարպային, ջրաաղային սպիտակուցային ածխատրատային փոխանակությունների խանգարումների առաձևահատկությունները:
- Մթերես, արտաքին և ներքին սթրեսորներ; Մթերեսի դերը հիվանդությունների զարգացման մեջ
- Արտաքին միջավայրի վնասակար գործոնների ազդեցությունը օրգանիզմի վրա, կանխագելման միջոցառումները;

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. АДО<<Патологическая физиология>>,Изд << Высшая школа >> 2001г.

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

2. Новицкий В.В. , Голльдберг Е. Д. <<Патофизиология>> Изд 2009г

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Նավասարդյան.Ա. <<Ախտաբանական Ֆիզիոլոգիա>>, Եր. 2010

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

ՍՏՈՒԳՈՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԲԱՆԱՎՈՐ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ
 Ընթացիկ ստուգումները 2 գրավոր ստուգողական աշխատանքներ են յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է Հարց միավորանոց/միավորի քայլը 5 է /: Բանավոր ստուգման հարցատումը կազմված է 3 հարցից/30,30,40 միավորանոց/:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

- Բաղադրիչ 1 – 10% (հաճախումներ)
- Բաղադրիչ 2 – 20% (ընթացիկ ստուգում)
- Բաղադրիչ 3 – 20% (անհատական աշխատանք)
- Բաղադրիչ 4 – 40% (ամփոփիչ ստուգում)
- Բաղադրիչ 5 – 10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱԾԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ5/150

Հ/Հ	ԹԵՄԱ	Լսարանային ժամեր				Ուսանողի Ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի Ընդհանուր աշխատաժամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Մեմինար	ՈՒՎ. պրակտիկա		
1.	Ընդհանուր հասկացություններ հիվանդության մասին; Հիվանդության շրջանները, ելքը: Ախտաբանական ռեակցիա:	2				2	4
2.	Ախտաբանական գործընթաց, ախտաբանական վիճակ: Հիվանդությունների էթիոլոգիան և պաթոգենեզը		2			2	4
3.	Ժառանգականության դերը ախտաբանության մեջ: Գենետիկ հիվանդությունների էթիոլոգիան և պաթոգենեզը:	2				2	4
4.	Գենետիկ խանգարումներ, Նրանց տեսակները: Ֆենմենտային դեֆեկտներ՝ ֆենիլկետոնուրիա, Թեյ-Սաքսի հիվանդություն;		2			2	4
5.	Սթրես, դերը ախտաբանության մեջ: ֆիզիոլոգիական և ախտաբանական սթրես: Սթրես ռեակցիայի ադապտատիվ և վնասող էֆեկտները:	2				2	4
6.	Սթրես- համակարգ: Արտաքին և ներքին սթրեսորներ: Ախտաբանական սթրես կամ դիսթրես:		2			2	4
7.	Բորբոքում: Բորբոքման ախտաֆիզիոլոգիա, Հիմնական նշանները, պաթոգենեզը:	2				2	4
8.	Բորբոքման պատճառները և տեսակները, Սուր և խրոնիկական բորբոքումներ: Սուր բորբոքման ելքերը:		2			2	4
9.	Օրգանիզմի ջերմային փոխանակության ախտաֆիզիոլոգիա: Տենդ շրջանները, էկզոգեն և էնդոգեն պիրոգեններ:	2				2	4
10.	Ջերմահարում , պատճառները, պաթոգենետիկ մեխանիզմները: Յրտահարություն պատճառները:		2			2	4
11.	Ուռուցքային աճի ախտաֆիզիոլոգիա: Հյուսվածքային աճի խանգարման տիպային ձևերը	2				2	4
12.	: Ուռուցքային աճի համաճարակադիտական տվյալները: Էկոլոգիական գործոններ: Քիմիական կանցեռոգենեզ		2			3	5
13.	Իմունիտետը և նրա տեղը ախտաբանության մեջ: Ընդհանուր պատկերացումներ իմուն համակարգի կառուցվածքի մասին:	2				3	5
14.	Աուտոիմունիտետի հետ առնչվող ախտահարումներ: Իմունոդեֆիցիտներ	2				2	4
15.	Ալերգիա Ալերգենների դասակարգումը: Ալերգիկ ռեակցիաների տիպեր::		2			2	4

16.	Հիպերթիրեոիդիզմ, Առաջացման պատճառները, կլինիկան: Աուտոիմուն թիրեոիդիզմ, պաթոգենեզը, կլինիկան:	2				3	5
17.	Շաքարային դիաբետ, տարածվածությունը, պաթոգենեզը, կլինիկան:		2			3	5
18.	Հիպերգլիկեմիկ և հիպոգլիկեմիկ կոմաներ:	2				2	4
19.	Ծայրամասային արյան շրջանառության և միկրոշրջանառության ախտաֆիզիոլոգիա:		2			2	4
20.	Կոմա տեսակները, պաթոգենեզը: Շոկ:	2				2	4
21.	Հիպոքսիա, բնութագիրը, Պաթոգենեզը:		2			2	4
22.	Սպիտակուցային փոխանակության խանգարումների պաթոֆիզիոլոգիա:	2				3	5
23.	Ածխաջրատային փոխանակության խանգարումների պաթոֆիզիոլոգիա:		2			2	4
24.	Ճարպային փոխանակության խանգարումների պաթոֆիզիոլոգիա;		2			3	5
25.	Ջրաաղային փոխանակության խանգարումների պաթոֆիզիոլոգիա		2			2	4
26.	Թթվահիմնային հավասարակշռության ախտաֆիզիոլոգիա: Տեսակները:	2				3	5
27.	Էլեկտրահարություն: Նրա ախտածին ազդեցությունը օրգանիզմի վրա:		2			2	4
28.	Իոնիզացնող ճառագայթների ախտածին ազդեցությունը: Ճառագայթային հիվանդություն:	2				3	5
29.	Ֆոսֆատների հավասարակշռությունը կարգավորող օրգաններ		2			2	4
30.	: Խրոնիկական ալկոհոլիզմ: Պաթոգենեզը Ալկոհոլիզմի շրջանները:	2				3	5
31.	Քիմիական գործոնների ախտածին ազդեցությունը օրգանիզմի վրա		2			3	5
32.	Թմրանյութերի տոքսիկ ազդեցությունը օրգանիզմի վրա:	2				2	4
Ընթացիկ ստուգում 1							4
Ընթացիկ ստուգում 2							4
Ամփոփիչ ստուգում							4
Ընդամենը							150